

Strasbūras, 5.2.2013
SWD(2013) 22 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui pasiūlymo

ir

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas, pasiūlymo

{COM(2013) 44 final}
{COM(2013) 45 final}
{SWD(2013) 21 final}

IŽANGA. POREIKIS ATNAUJINTI GALIOJANČIĄ PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS SISTEMĄ

Europos Sąjungoje galioja išvystyta kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistema. Laikui bėgant taisyklės keitėsi, jų taikymo sritis išsiplėtė, ir kiekvienu pakeitimu siekta užkirsti kelią galimai papildomai nusikaltėlių ir teroristų veiklai.

Vis dėlto nuolat yra įvykių, kurie primena, kad net ir patikimiausia sistema nėra visiškai atspari pinigų plovimui. Naujausias HSBC pripažinimas plovus pinigus yra dar vienas pavyzdys, kas gali atsitikti, kai sumažėja budrumas ir taikomos nepakankamos kontrolės priemonės. Tokiomis aplinkybėmis priežiūros institucijos skiria vis didesnes baudas – tai patvirtina, kad tarptautiniu mastu yra ryžto užtikrinti taisyklių laikymąsi, ir perspėja kitas suinteresuotąsias šalis, kokios gali būti jų sistemų trūkumų pasekmės.

Priežiūros institucijos ir politikos formuotojai neturėtų ignoruoti šios grėsmės. Nusikaltėliai nuolat ieško naujų spragų, kuriomis galėtų pasinaudoti. Nusikalstamu būdu įgytų pajamų sumos, kurias bandoma įnešti į finansų sistemą ir kurių neteisėtą kilmę siekiama užmaskuoti, iš tikrųjų stulbina. Per naujausią Jungtinių Tautų tyrimą apskaičiuota, kad plaunamų pinigų suma kasmet siekia maždaug 1,6 trln. USD, arba 2,7 % pasaulio BVP. Tačiau kartu apskaičiuota, kad teisėsauga sulaiko mažiau kaip 1 % išplautų pinigų ir faktiškai areštuojama suma sudaro mažiau kaip 0,2 %.

Todėl imtasi atnaujinti ir sugriežtinti galiojančius tarptautinius standartus. 2012 m. vasario mėn. Finansinių veiksmų darbo grupė (angl. FATF) paskelbė naujus peržiūrėtus standartus ir 2013 m. pabaigoje pradės nacionalinių jurisdikcijų atitikties vertinimą. Taikydamos naujuosius standartus nacionalinės valdžios institucijos galės imtis veiksmingesnių veiksmų kovodamos su visų lygių pinigų plovimu ir teroristų finansavimu – pradedant nuo sąskaitų atidarantių banko klientų tapatybės nustatymo ir baigiant tyrimu, traukimu baudžiamojon atsakomybėn ir turto konfiskavimu. Be to, bus sudarytos sąlygos geriau kovoti su pajamų, gautų iš korupcijos ir mokestinių nusikaltimų, plovimu, sugriežtinti reikalavimai dėl didesnės grėsmės situacijų ir leidžiama šalims laikytis požiūrio, labiau pritaikyto prie grėsmės.

Vykstant šiam procesui, Europos Komisija taip pat peržiūrėjo ES sistemą ir balandžio mėn. paskelbė Trečiosios pinigų plovimo prevencijos direktyvos (Trečiosios PPPD)¹ taikymo ataskaitą.

Atsižvelgiant į šį darbą ES sistemą reikės koreguoti ir pritaikyti prie pokyčių, kad daugiau dėmesio būtų skiriama režimų veiksmingumui užkertant kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, kad būtų užtikrintas taisyklių išaiškinimas ir nuoseklumas visose valstybėse narėse ir išplėsta taikymo sritis siekiant mažinti naujas grėsmes ir trūkumus.

¹ Direktyva 2005/60/EB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui.

1. PROBLEMOS APIBŪDINIMAS

Kam ir kaip kyla pinigų plovimo ir teroristų finansavimo problemų?

Visame pasaulyje visų politikos pažiūrų atstovai sutaria, kad nepakankama finansų sistemos apsauga nuo nusikaltėlių ir teroristų piktnaudžiavimo gali padaryti nepaprastai daug žalos. Konkrečiai, sistemoms, kuriomis neužkertamas kelias pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, kyla:

- socialinė rizika dėl nusikaltėlių ir teroristų lėšų perdavimo nusikalstamai ir teroristinei veiklai;
- neigiamas ekonominis poveikis dėl tarptautinių kapitalo srautų sutrikdymo, mažesnių investicijų ir mažesnio ekonomikos augimo;
- finansų rinkos nestabilumo galimybė dėl kitų finansinių tarpininkų nenoro užsiimti verslu, reputacijos praradimo, pasitikėjimo sumažėjimo ir rizikos ribojimo grėsmių.

Pinigų plovimas ir teroristų finansavimas įvairiais būdais daro įtaką įvairioms suinteresuotosioms šalims:

- tiems **įpareigotiesiems subjektams**, iš kurių reikalaujama sistemą apsaugoti taikant patikrinimus ir kontrolės priemones, liekantiems atsakingais, jei nustatoma, kad jų sistemos netinkamos;
- **valdžios institucijoms**, kurioms reikia užtikrinti taisyklių laikymąsi ir apsaugoti sistemą nuo nusikaltėlių ar teroristų piktnaudžiavimo;
- įpareigotųjų subjektų **klientams**, kuriems tenka atidesnės kontrolės našta ir sumažėja galimybių gauti tam tikras paslaugas;
- **verslo bendruomenei**, kuriai tenka kontrolės ir apribojimų našta, bet kuriai naudinga patikima ir saugi finansų sistema;
- pinigų plovimu ir teroristų finansavimu užsiimantiems **nusikaltėliams**, kurie nuolat ieško galimybių pasinaudoti sistemos trūkumais, o tam būtina užkirsti kelią;
- ES **piliečiams ir visuomenei**, kuriuos būtina apsaugoti nuo teroristų išpuolių, žalos, kurią kelia aktyvesnis nusikalstamumas, remiamas nusikalstamai įgytomis pajamomis, arba gerovės sumažėjimo dėl mokesčių slėpimo, žalos rinkos vientisumui arba pasitikėjimui;
- trečiųjų valstybių **visuomenei ir vyriausybėms**, jei ES sistema naudojama siekiant rasti kanalų neteisėtai iš korupcijos ir nusikalstamumo tose valstybėse įgytoms pajamoms.

ES prevencinė sistema

Europos Sąjungoje galioja sistema, kuria siekiama finansų sistemą apsaugoti nuo panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui. Sistema iš esmės pagrįsta Finansinių veiksmų darbo grupės, kurios viena iš steigėjų – Europos Komisija, priimtais tarptautiniais standartais. ES sistema įdiegtos taisyklės, kuriomis reikalaujama, kad finansų įstaigos ir kiti įpareigotieji subjektai ir asmenys imtųsi priemonių užkirsti kelią pasinaudojimui jais pinigų plovimui ir teroristų finansavimui.

Problemos veiksniai

Kadangi pinigų plovimu ar teroristų finansavimu užsiimančių asmenų finansų sistemai keliama pavojai nuolat kinta, prevencinė sistema turi būti patikima, lanksti ir moderni. Komisijos tarnybos nustatė tris pagrindines sritis, kuriose reikia koreguoti dabartinę sistemą.

1. **Galiojančios taisyklės neatitinka pastaruoju metu peržiūrėtų tarptautinių pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu standartų.** Abipusiai valstybių narių vertinimai (kuriuos atliko Finansinių veiksnių darbo grupė arba MONEYVAL) parodė, kad esama tam tikro nenuoseklumo tarp Trečiosios PPPG ir FATF rekomendacijų. Be to, FATF išplėtė kai kurias galiojančias rekomendacijas ir dėl to kai kurios esamos sistemos dalys bus pasenusios. Pavyzdžiui, Trečiosios PPPD reikalavimai dėl supaprastinto deramo klientų tikrinimo abipusio vertinimo ataskaitose kritikuoti kaip nebeatitinkantys FATF rekomendacijas. FATF taip pat išplėtė rekomendacijų taikymo sritį, kad jos apimtų daugiau politikoje dalyvaujančių asmenų. Neatitiktis tarptautiniams standartams turi įtakos valstybių narių ir visos Europos Sąjungos reputacijai.
2. **Galiojančios ES taisyklės įvairiose valstybėse narėse skirtingai interpretuojamos.** Komisijai atliekant peržiūrą nustatyta keletas sričių, kuriose galiojančios taisyklės skirtingai interpretuojamos. Pavyzdžiui, reikalavimas nustatyti juridinio asmens tikrąjį savininką ir statistinių duomenų nuoseklumas. Dėl to kyla pavojus vidaus rinkai ir tarpvalstybinėms įmonėms sunkiau laikytis reikalavimų.
3. **Kyla klausimų dėl dabartinių ES taisyklių trūkumų ir spragų.** Turint omenyje pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmių kitimą, svarbu, kad būtų galima ES sistemą naudoti patikimai, bet lanksčiai. Komisijai atliekant peržiūrą nustatyta nerimo dėl galiojančios direktyvos taikymo lošimo paslaugoms ir prekiautojams didelės vertės prekėmis – šiais atvejais taisyklės laikomos nepakankamai patikimomis. Taisyklių sugriežtinimas bus žingsnis siekiant mažinti šias grėsmes, dėl to ES teisės aktai bus pažangesni už tarptautinius standartus.

Pagrindinis scenarijus

Atsižvelgiant į nuolatinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmių kitimą reikia kylančioms grėsmėms proporcingo atsako. Jei nebus imtasi veiksnių, grėstų tokios pasekmės:

1. ES sistema neatitiktų tarptautinių standartų. Turint omenyje riziką, kad valstybių narių abipusio vertinimo ataskaitos būtų neigiamos, valstybės narės gali būti linkusios koreguoti nuosavas sistemas, dėl to gresia susiskaidymas ir nepakankama konvergencija;
2. netikrumas dėl skirtingo taisyklių taikymo nacionaliniu mastu neišnyktų ir būtų kenksmingas vidaus rinkai;
3. geriau neperorientavus išteklių atsižvelgiant į pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmes, Europos Sąjungai būtų sunku mažinti besivystančias grėsmes.

2. SUBSIDIARUMO ANALIZĖ

Nusikalstamu būdu įgytų pinigų ir teroristų finansavimo srautai gali pakenkti finansų sektoriaus stabilumui ir reputacijai ir kelia grėsmę vidaus rinkai. Tačiau jei bus imamasi priemonių atskirų valstybių narių lygiu, tai gali turėti neigiamą poveikį ES bendrajai rinkai ir

lemti susiskaidymą. ES veiksmai yra pagrįsti siekiant mažinti bendrą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmę ir išlaikyti vienodas veiklos sąlygas visoje Europos Sąjungoje.

3. ES INICIATYVOS TIKSLAI

Pagrindinis pinigų plovimo prevencijos sistemos peržiūros tikslas – apsaugoti finansų sistemą ir bendrąją rinką nuo nusikaltėlių, siekiančių išplauti neteisėtai įgytus pinigus, piktnaudžiavimo arba teroristų, siekiančių finansuoti teroristų veiklą ar grupes. Komisija nustatė keturis bendrus tikslus: stiprinti vidaus rinką ir, konkrečiai, mažinti tarpvalstybinio judėjimo sudėtingumą, apsaugoti visuomenę nuo nusikalstamumo ir teroristinių aktų, apsaugoti ekonominę Europos Sąjungos gerovę užtikrinant veiksmingą verslo aplinką ir didinti finansinį stabilumą užtikrinant finansų sistemos patikimumą, tinkamą veikimą ir vientisumą. Jie grindžiami konkrečiais politikos tikslais, susijusiais su pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu režimų veiksmingumo didinimu ir ES finansų sistemos reputacijos išsaugojimu. Su problemų veiksniais susiję veiklos tikslai papildo sistemą, kurioje apsvaistytos įvairios teisės aktų keitimo galimybės.

4. POLITIKOS GALIMYBĖS

Kaip politikos galimybės, poveikio vertinime vertinamos įvairios priemonės ir aspektai, kuriais siekiama įgyvendinti tris politikos veiklos tikslus:

1. Siekiant **užtikrinti nuoseklumą su tarptautiniais standartais**, apsvaistytos įvairios galimybės, susijusios su:

- mokestinių nusikaltimų įtraukimu į ES sistemą;
- grėsme pagrįsto metodo nustatymu;
- požiūriu į trečiųjų valstybių pinigų plovimo prevencijos režimų lygiavertiškumą arba nelygiavertiškumą;
- grėsme pagrįstos priežiūros nustatymu;
- naujų reikalavimų vietiniams ir tarptautinėse organizacijose dirbantiems politikoje dalyvaujantiems asmenims nustatymu;
- tuo, kaip geriausia gauti informaciją apie tikruosius savininkus;
- Lėšų pervedimo reglamento pritaikymu prie tarptautinių standartų (informacijos apie savininkus reikalavimas, reglamento netaikymas).

2. Siekiant **užtikrinti nacionalinių taisyklių nuoseklumą ir prireikus jų įgyvendinimo lankstumą tam griežtinant ir išaiškinant dabartinius reikalavimus**, apsvaistytos įvairios galimybės, susijusios su:

- geresniu statistinių duomenų surinkimu ir pranešimu;
- išaiškinimu, kaip reikia taikyti 25 % ribą nustatant tikrąjį savininką;

- naujų taisyklių nustatymu išaiškinant, kad filialai ir patronuojamosios bendrovės, įsteigti kitose valstybėse narėse negu pagrindinė buveinė, taiko priimančiosios valstybės narės taisykles, ir buveinės bei priimančiosios valstybių narių priežiūros institucijų bendradarbiavimo susitarimų stiprinimu;
- administracinių sankcijų griežtinimu.

3. Siekiant **užtikrinti, kad taisyklės būtų orientuotos į grėsmes ir pritaikytos prie naujų besivystančių grėsmių**, apsvarstytos įvairios galimybės, susijusios su:

- direktyvos taikymo srities išplėtimu, kad ji būtų taikoma ne tik kazino, bet ir lošimų sektoriui;
- reikalavimų dėl pinigų plovimo prevencijos bei kovos su teroristų finansavimu ir reikalavimų dėl duomenų apsaugos sąveikos išaiškinimu;
- trūkumų didelės vertės prekių sektoriuje šalinimu;
- FŽP įgaliojimų ir bendradarbiavimo stiprinimu.

5. POVEIKIO VERTINIMAS

Neįmanoma tiksliai kiekybiškai įvertinti modernių, tarptautinius standartus atitinkančių ir visoje vidaus rinkoje nuoseklių taisyklių **naudos**. Tačiau Pasaulio bankas šią naudą apibūdina taip: „šaliai turėti veiksmingą pinigų plovimo prevencijos ir kovos su terorizmo finansavimu sistemą naudinga tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu požiūriu. Ši nauda, be kita ko, yra mažesnis nusikalstamumas ir korupcija, didesnis finansų įstaigų ir rinkų stabilumas, teigiamas poveikis ekonomikos vystymuisi ir reputacijai pasaulio bendruomenėje, šalies finansų įstaigų taikomi tobulesni rizikos valdymo metodai ir didesnis rinkos vientisumas.“²

Tikimasi, kad sistemos pritaikymas prie griežtesnių tarptautinių standartų ir papildomi pakeitimai, siūlomi Komisijai atlikus peržiūrą, padės iš esmės sustiprinti bendrą sistemą. Siūlomi pakeitimai turėtų reikšti, kad:

- platesnė taikymo sritis padės valdyti papildomas grėsmės sritis;
- turėtų pagerėti tarpvalstybinis taikymas;
- bus užtikrintas didesnis nacionalinių taisyklių nuoseklumas,
- dėl tikslingesnių ir labiau su grėsme susietų taisyklių turėtų išaugti veiksmingumas.

Poveikio vertinime pripažįstama, kad **sąnaudos** bus labai skirtingos priklausomai nuo įvairių suinteresuotųjų šalių situacijos. Svarbiausi su pinigų plovimo prevencijos taisyklių laikymusi susiję sąnaudų veiksniai yra pradinės vienkartinės sąnaudos dėl naujų sistemų įvedimo, mokymų, konsultacijų ir kt. Remiantis ankstesniu Komisijos tyrimu³, jau dabar aišku, kad tų

² „Reference Guide to Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism Second Edition and Supplement on Special Recommendation IX“, Pasaulio bankas ir Tarptautinis valiutos fondas, 2006 m.

³ „Europe Economics“, „Study on the Cost of Compliance with Selected FSAP Measures“, 2009 m. sausio 5 d.

šnaudų dydis tikriausiai priklausys nuo to, kokia strategija bus pasirinkta taisyklių laikymuisi užtikrinti (pvz., daugiausia dėmesio skiriant automatizuotiems, o ne rankiniu būdu tvarkomiems procesams). Be to, tai priklausys nuo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmės laipsnio, siejamo su kiekvienos rūšies veiklos pobūdžiu. Nenumatoma, kad esami įpareigotieji subjektai patirtų netinkamą numatomų pakeitimų poveikį, nes jie jau yra investavę į sistemas, kurias turėtų būti santykinai lengva pritaikyti be didelių naujų investicijų. Tačiau to negalima pasakyti apie subjektus, kuriems pinigų plovimo prevencijos sistema iki šiol netaikyta, bet kurie ateityje turės taikyti pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu taisykles. Konkrečiai tai yra lošimų sektorius, kuriame tik tradiciniams kazino šiuo metu keliose valstybėse narėse taikomos nacionalinės taisyklės⁴. Išplėtus galiojančias priemones (pvz., politikoje dalyvaujančių asmenų atveju), prireiks papildomų išteklių būtinai kontrolei įgyvendinti. Išplėtus taikymo sritį, padidės ir priežiūros institucijų našta.

Grėsmė pagrįstam požiūriui teikiant daugiau svarbos, tai turės įtakos vyriausybėms (kurios turės atlikti grėsmės vertinimą), kompetentingoms institucijoms ir įpareigotiesiems asmenims bei subjektams. Tačiau šias šnaudas turėtų atsverti tikslingesnės ir veiksmingesnės priemonės, skirtos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmei mažinti, tai reikš, kad laikas ir ištekliai nebus švaistomi techniniam taisyklių laikymuisi, kuris gali būti nenaudingas orientuojantis į faktinę grėsmę, užtikrinti. Mažai tikėtina, kad pakeitimai turėtų tiesioginį poveikį klientams, nors bus informacijos, kurią iš jų bus reikalaujama pateikti, lygio pokyčių (pvz., ar jie yra politikoje dalyvaujantys asmenys arba ar jie yra subjektų, kuriems pradėta taikyti direktyvą, klientai).

Kiek tai susiję su **kitu poveikiu**, poveikio vertinime išsamiai svarstoma, kaip numatomos priemonės paveiktų:

- suinteresuotąsias šalis – tiek tas, kurioms taikoma dabartinė sistema, tiek kitas, kurioms bus taikomos pakeistos taisyklės;
- pagrindines teises, kai tai ypač svarbu užtikrinant tinkamą pusiausvyrą tarp pinigų plovimo prevencijos bei kovos su teroristų finansavimu priemonių veiksmingumo ir tarp duomenų bei privatumo apsaugos;
- mažąsias ir vidutines įmones, kai daromas skirtumas tarp poveikio mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurioms taikoma pinigų plovimo prevencijos bei kovos su teroristų finansavimu sistema, ir poveikio mažosioms ir vidutinėms įmonėms apskritai;
- aplinką – čia nenumatoma didelio poveikio;
- tarptautiniam aspektui, kai visų pirma dabartinį požiūrį į trečiųjų valstybių lygiavertiškumą reikia pritaikyti prie grėsmė pagrįsto požiūrio, todėl tai turėtų reikšti, kad ateityje geografinė vieta bus tik vienas iš veiksmų plačiau vertinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmę.

6. GALIMYBIŲ PALYGINIMAS

Dėl politikos pasirinkimo galimybių poveikio vertinime daroma išvada, kad būtų tikslinga įgyvendinant tarptautinius standartus laikytis nuoseklaus ES požiūrio kartu įvedant papildomus suderinimo elementus, kad padidėtų nuoseklumas visoje vidaus rinkoje, kartu

⁴ Išsamiau žr. V priedą.

paliekant pakankamai lankstumo valstybėms narėms reaguoti į naujas ir besivystančias grėsmes.

Kiek tai susiję su išsamiomis politikos pasirinkimo galimybėmis, konkrečios politikos sritys, atitinkančios nustatytus problemų veiksnius, poveikio vertinime vertinamos taip:

1. **Galiojančios taisyklės neatitinka pastaruoju metu peržiūrėtų tarptautinių pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu standartų.** Siekiant atsižvelgti į poreikį laikytis tarptautinių standartų reikia požiūrio, kuriuo pripažįstama bendrosios rinkos specifika. Todėl poveikio vertinime daroma išvada, kad dabartinę sistemą reikia keisti, kad būtų atsižvelgta į:

- mokestinius nusikaltimus – juos įtraukti į taikymo sritį kaip pirminius nusikaltimus;
- nacionalinius grėsmės vertinimus – jų bus reikalaujama suteikiant galimybę atlikti viršvalstybinius vertinimus;
- supaprastinto ir sustiprinto deramo klientų tikrinimo taisyklės – jos bus pataisytos, kad atitiktų tarptautinius standartus;
- trečiųjų valstybių lygiavertiškumą – jis bus peržiūrėtas, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama „nelygiavertėms“ trečiosioms valstybėms;
- priežiūros pritaikymą prie grėsmės lygio – tą reikia konkrečiai pripažinti suteikiant galimybę pateikti atskirų sektorių gaires;
- politikoje dalyvaujančius asmenis – direktyvoje bus siūloma išplėsti asmenų, kuriems ji bus taikoma, kategorijas;
- informaciją apie tikruosius savininkus – ji bus teikiama kompetentingoms institucijoms ir įpareigotiesiems subjektams;
- elektroninį lėšų pervedimą – Reglamentas (EB) Nr. 1781/2006 bus iš dalies pakeistas, kad būtų atsižvelgta į naujausius FATF standarto pakeitimus ir Komisijos atliktą peržiūrą.

2. **Galiojančios ES taisyklės įvairiose valstybėse narėse skirtingai interpretuojamos.**

Tai, kad valstybės narės skirtingai traktuoja galiojančius ES teisės aktus, rodo, kad sistemą reikia labiau suderinti. Tačiau visiškas suderinimas nebūtinai būtų veiksmingiausias mažinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmes Europos Sąjungoje. Turint omenyje, kad reikia tam tikro lankstumo siekiant reaguoti į besivystančias grėsmes, poveikio vertinime daroma išvada, jog direktyvoje reikėtų pasiūlyti šiuos pakeitimus:

- statistinių duomenų – reikia tobulinti statistinių duomenų surinkimo būdą visoje ES;
- tikrojo savininko apibrėžties – ji bus išaiškinta;
- buveinės ir priimančiosios valstybių narių atsakomybės – ji bus išaiškinta;
- galimų administracinių sankcijų – jos bus tam tikru mastu suderintos.

3. **Galiojančiomis taisyklėmis nepakankamai sumažinamos naujos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmės.** Kad būtų galima reaguoti į naujas ir besivystančias grėsmes reikalingas patikimas, bet lankstus požiūris, todėl reikėtų įvesti labiau su grėsme susietas priemones, kurios nebūtų labai konkrečiai apibrėžtos. Poveikio vertinime daroma išvada, kad tikslingi šie teisės akto pakeitimai:

- lošimų – reikėtų išplėsti direktyvos taikymo sritį, kad ji būtų taikoma visų rūšių lošimams;
- duomenų apsaugos taisyklių – jas reikėtų išaiškinti, kad būtų galima tinkamai taikyti pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu taisykles;
- prekiautojų prekėmis – riba, nuo kurios taikoma direktyva ir deramo klientų tikrinimo reikalavimai, bus sumažinta iki 7 500 EUR;
- finansinės žvalgybos padalinių bendradarbiavimo – direktyvoje jis bus sustiprintas.

7. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

Komisija yra Sutarties sergėtoja, todėl stebės, kaip valstybės narės įgyvendino Trečiosios PPPD ir Lėšų pervedimo reglamento pakeitimus. Prireikus ir gavusios prašymą per visą įgyvendinimo laikotarpį Komisijos tarnybos padės valstybėms narėms įgyvendinti teisės aktų pakeitimus rengdamos perkėlimo į nacionalinę teisę seminarus visoms valstybėms narėms arba dvišalius susitikimus. Prireikus Komisija taikys procedūrą, nustatytą Sutarties 258 straipsnyje, tuo atveju, jei valstybės narės nevykdytų savo pareigų, susijusių su Bendrijos teisės įgyvendinimu ir taikymu.

Siekdama stebėti naujos teisinės sistemos taikymą, Komisija bendradarbiaus su pinigų plovimo prevencijos klausimų Europos priežiūros institucijų jungtiniu komitetu, kuris visų pirma rengia kai kurių konkrečių sričių Trečiosios PPPD įgyvendinimo ataskaitas. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos komitetas taip pat galėtų būti forumas, kuriame keičiamasi informacija taikymo klausimais. Be to, Komisijos tarnybos gali naudoti suinteresuotųjų šalių ar valstybių narių atliktų tyrimų išvadas ir pastabas iš susitikimų su privačiomis suinteresuotosiomis šalimis. Prireikus bus apsvartyta ir galimybė užsakyti išorės tyrimą.

PPPD taikymo stebėseną netiesiogiai vyks FATF (šioje grupėje atstovus turi 15 ES valstybių narių) ir MONEYVAL (šiam komitete atstovus turi kitos 12 ES valstybių narių) atliekant abipusį vertinimą. Šis tarpusavio vertinimas – esminis ir griežtas procesas siekiant užtikrinti, kad valstybės narės tiek priimdamos teisės aktus, tiek praktikoje laikytųsi FATF tarptautinių standartų, iš kurių išplaukia dauguma PPPD reikalavimų. Kiekvienos šalies vertinimas vyksta maždaug kas 5–7 metus ir gali būti papildomas tolesnių veiksmų ataskaitomis paprastai kas 2 metus (arba dažniau, jei to reikia dėl nustatytų trūkumų).

IŠVADA

Komisijos nuomone, šiame poveikio vertinime aprašytos ir išanalizuotos pageidautinos galimybės yra proporcingos siekiamiems tikslams. Laikantis tikslinio ir lankstaus požiūrio, valstybėms narėms neturėtų būti trukdoma pagal poreikius imtis priemonių ir veiksmų, kad būtų užkirstas kelias galimai nacionaliniu mastu kylančioms svarbioms grėsmėms. ES masto procesai siekiant geresnio koordinavimo ir viršvalstybinių sprendimų, taip pat tolesnis konkrečių sričių derinimas turėtų padėti pasiekti ir ES tikslų. Nors veiksmingos pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu sistemos užtikrinimas įpareigotiesiems subjektams nemažai kainuoja, Komisija mano, kad pinigų plovimo ir teroristų finansavimo

prevencijos nauda, kurią kur kas sunkiau kiekybiškai įvertinti, ir toliau viršys sąnaudas, įskaitant ir dėl sistemos pakeitimo patirtas naujas sąnaudas.